

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету систем і засобів масової комунікації



Юлія ГАРКАВЕНКО

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКЗ 1.9. Вступ до спеціальності
шифр із ОПП і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 06 Журналістика

спеціальність 061 Журналістика.

спеціалізація _____
(за наявності)

освітня програма Реклама та зв'язки з громадськістю

рік набору 2023/2024 форма навчання денна термін навчання 3 роки 10 місяців

вид дисципліни обов'язкова

Розробник: Хотюн Людмила Валентинівна ЗМК, доцент, канд. наук із соц. ком, доцент

підпис 

Погоджено гарант ОП



Владлена Мироненко

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри масової та міжнародної комунікації
Протокол від «15» червня 2023 р. року №12

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету систем і засобів масової
комунікації

Протокол від «30» серпня 2023 року №01

Дніпро
2023

Навчальний рік	Курс	Семестр	Підсумк. контроль			Індивід. завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)					
			екзамен	залік	курс. робота	форма	кількість		всього	аудиторні				самостійна робота
										всього аудиторні	лекції	практичні	лабораторні роботи	
Денна форма навчання														
2023/24	1	1		1д		кпр		4,0	120	56	32	24		64

1. Мета дисципліни. Ознайомити студентів спеціальності 061 Журналістика із основними засадами та принципами журналістської спеціалізації до **завдання** курсу входить розгляд структурних, штатних одиниць редакцій, розглядається журналістика як важливий засіб масової комунікації, свобода преси – як необхідний атрибут демократії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** важливі аспекти праці в усіх видах ЗМІ, поняття про жанри як комунікативні форми журналістики, про організацію роботи редакцій, норми поведінки в журналістському колективі; **вміти** орієнтуватися у системі ЗМК області, регіону, країни, світу; відрізнити журналістську діяльність і журналістську творчість, наукові і мистецькі складові журналістської праці; визначити складові свободи журналіста, окремого ЗМІ, у цілому журналістики, її векторну (від кого?), ступеневу (до якої межі?), часову (наскільки довго?) й інші складові, а також види їхньої відповідальності; вирізнити ефективність, дієвість діяльності ЗМК, бачити ресурси їх підвищення; відрізнити погляди відомих українських та зарубіжних учених на актуальні проблеми журналістикознавства.

В освітній програмі дисципліна формує низку наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності. Компетентності, визначені закладом вищої освіти:

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни.

Опанування навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих у процесі отримання середньої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	Уміти доводити свою думку з використанням наукової аргументації та журналістської практики.	ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	1, 2, 6
2	Уміти застосовувати прийоми збору, обробки і аналітичного узагальнення інформаційних повідомлень з урахуванням потреб аудиторії.	ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	3, 4, 6
3	Уміти використовувати професійно-профільні знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів.	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел	1, 3, 6, 7, 9
4	Розвивати уміння, знання й здібності, необхідні для аналізу способів, за допомогою яких сучасні ЗМІ конструюють реальність.	ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.	2, 4, 5, 7, 8, 9
5	Здійснювати професійну діяльність відповідно до чинного законодавства України, постанов, розпоряджень, наказів та інших нормативних документів органів вищого рівня, що регламентують діяльність засобів масової комунікації.	ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.	1, 2, 4, 7, 8
6	Здатність працювати в команді. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.	4, 6, 7, 8, 9

7	Уміти інтерпретувати медіатексти, щоб оцінити їх культурну та практичну значущість, ключові ідеї, актуальність тощо.	ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	1-9
---	--	--	-----

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

4 Структура навчальної дисципліни.

1 семестр

Форма навчання денна

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*			
		лекції	практичні	Лабораторні заняття	Самостійна робота
1	Тема 1. Основні поняття і терміни журналістики. Заголовок.	2	4		2
2	Тема 2. Теоретико-методологічні проблеми фаху. Структура науки про журналістику. Репортаж. Онлайн публікація.	4	2		8
3	Тема 3. Історія інформаційного процесу. Історія розвитку журналістики. Рецензія. Таблоїд. Таблоїдизація якісної преси.	4	2		8
4	Тема 4. Журналістика, наука і мистецтво: спільне й відмінне. Конвергентна редакція. Прес-реліз. Звіт.	4	2		8
5	Тема 5. Інфраструктура журналістики. Закон України «Про медіа» (2023 р.)	4	2		4
6	Тема 6. Основні соціальні завдання (функції) журналістики та правила (принципи) її дії. «Біла» або позитивна пропаганда.	4	4		8
7	Тема 7. Дієвість та ефективність журналістської діяльності. Інтерв'ю. Бритва Оккама	2	2		10
8	Тема 8. Синтетичний, універсальний характер журналістики.	4	2		8
9.	Тема 9. Свобода слова і журналістська діяльність. Вікно Овертона.	4	4		8
	ВСЬОГО	32	24		64

Тематика практичних занять

№ теми	Тематика практичного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1	Журналісти як суб'єкт масово-інформаційної діяльності. Факт. Коментар. Заголовок.	4	1, 3, 5, 9, 10
2	Журналістикознавство та медіакритика. Репортаж. Онлайн публікація.	2	1, 4, 5, 7
3	Основні етапи розвитку журналістики. Звіт Таблоїд. Таблоїдизація якісної преси.	2	1, 4, 6, 7, 8
4	Журналістика як пізнання і творчість. Рецензія.	2	2, 5, 7, 10, 11, 12
5	Закон України «Про медіа» від 31 березня 2023 р. як конвергентний регулятор для всіх видів медіа.	2	1, 5, 7, 8, 14
6	Функції журналістики. З'ясувати на прикладах роботи ЗМІ. «Біла» або позитивна пропаганда.	4	8, 9, 12, 13
7	Ефективність як міра задоволення потреб аудиторії у масовій інформації. Інтерв'ю.	2	14, 18, 22, 23
8	Типи та специфіка образності в журналістиці.	2	4, 5, 7, 9, 15

9	Осмислення проблем журналістики в новітній філософії.	4	2, 4, 7, 10, 14, 16, 18
Всього годин		24	

Тематика самостійної роботи

№ теми	Тематика самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1	Індивідуалізовані новини.	2	1, 3, 5, 6, 8
2	Журналістика як бізнес. Епістемологічна сутність журналістики. Соціологія масових комунікацій.	8	1, 4, 5, 7
3	Інформаційна історія розвитку суспільства.	8	1, 4, 6, 7, 8
4	Вплив масмедіа на соціум (історія питання).	8	2, 5, 7, 10, 11, 12
5	Журналістські творчі спілки та об'єднання. Міжнародні журналістські організації.	4	1, 5, 7, 8, 14
6	Пропаганда у демократичному суспільстві.	8	8, 9, 12, 13
7	Чинники властивості журналістських матеріалів. Приклади зі ЗМІ.	10	14, 18, 22, 23
8	Журналістика як практичне мислення.	8	4, 5, 7, 9, 15
9	Свобода і пізнавальна діяльність людини.	8	2, 4, 7, 10, 14, 16, 18
Всього годин		64	

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Goodm		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	60-63
		0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточне оцінювання :

Форма навчання денна	1 семестр	
Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
<i>КМР</i>	8 тиждень	25
<i>Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи. Робота в медійних структурах міста. Створення інформаційного продукту.</i>	<i>протягом семестру</i>	50
<i>Виконання практичних завдань (б).</i>	<i>протягом семестру</i>	30
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання * 100		

Підсумкове оцінювання:

умови до складання диференційного заліку: допускають здобувачів вищої освіти, які пройшли оцінювання за всіма формами поточного контролю, передбаченого робочою програмою

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Диф. залік	16 тиждень	100

5.3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів	
Опанування тем практичних робіт	
бали	критерій
враховується: <ul style="list-style-type: none">• ступінь глибини розуміння та засвоєння досліджуваного питання;• обґрунтованість, логічність, послідовність викладення досліджуваного питання.	
1 бал «незадовільно»	Здобувач дає неправильні або дуже неповні відповіді на запитання; демонструє часткове розуміння термінів та повну відсутність аргументації власної думки; відсутня здатність до репродуктивного застосування знань.
2-3 бали «задовільно»	Здобувач дає неповні відповіді на запитання; відсутня ґрунтовна аргументація власної думки.
4 бали «добре»	Здобувач дає відповіді не на всі запитання, іноді відповіді фрагментарні; аргументація власної думки не завжди доведена; наявне репродуктивне застосування знань
5 балів «відмінно»	Здобувач надає повні та ґрунтовні відповіді на всі запитання за темами практичних робіт; демонструє вміння визначати головне та другорядне; вдало аргументує власну думку.
бали	КМР
25-0	Тестове оцінювання. Загальна оцінка складається з суми правильних відповідей.
бали	Робота в медійних структурах міста. Створення інформаційного продукту.
10 – 0 балів	Участь у проєктах оцінюється за результатами створення інформаційного продукту.

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання: лекції, практичні

- інтерактивне навчання (активне залучення здобувача вищої освіти до навчального процесу під час дискусій, бесід);
- наочні методи (презентації);
- практичні методи (виконання практичних робіт);
- контекстне навчання (інтеграція результатів різних видів діяльності здобувача вищої освіти – навчальної, наукової і практичної – та їх використання під час виконання самостійного наукового дослідження);
- методи аналітичного та критичного мислення – інтелектуальна діяльність здобувача, спрямована на вирішення конкретного завдання, а також спосіб підходу до проблеми, що дозволяє виявити приховані проблеми і прийняти правильне рішення;
- самостійне навчання (опанування завдань для самостійної роботи у результаті аналізу та переосмислення рекомендованої навчальної та наукової літератури).

Інструменти та обладнання:

Мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення: MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint, MS SharePoint, Zoom.

б. Рекомендована література:

Основна:

1. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. *Основи теорії журналістської діяльності*. — К.: КВГІ, 2000.
2. *Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра*. — К.: Либідь, 1998.
3. Різун В. В. *Основи журналістики у відповідях та заувагах / Київський нац. університет ім. Тараса Шевченка*. — К., 2004.
4. Здоровега В. *Теорія і методика журналістської творчості: Підручник*. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Львів: ПАІС, 2004.
5. Астрід Коль. *Експрес курс: Робота з мас-медіа / За заг. ред. В. Ф. Іванова*. — К.: Академія Української Преси, ЦВП, 2005.
6. Костенко Н., Іванова В. *НОВИНИ VS. НОВИНИ. Виборча кам-панія в новинних телепрограмах / Інститут соціології НАН Укр-раїни, Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Академія української преси*. — К.: ЦВП, 2005.
7. Вальтер фон Ла Рош. *Вступ до практичної журналістики: Навч. посіб. / За заг. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль*. — К.: Академія Української Преси, 2005.
8. Кривошея Г. П. *Журналістика: поняття, терміни*. — К.: КиМУ, 2004.
9. *Щоденна робота журналіста. Інститут масової інформації*. — Київ, 1999.
10. *Гід журналіста. Інститут масової інформації*. — Київ, 1999
11. Михайлин І. Л. *Журналістська освіта і наука / І. Л. Михайлин*. — К.: Вид-во «Університетська книга», 2009. — 336 с.
12. Почепцов Г. *Смисли війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах / Г. Почепцов*. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2016. — 316 с
13. Почепцов Г. *Сучасні інформаційні війни / Г. Почепцов*. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2016. — 214 с.
14. Мурікан Ж. *Журналістське розслідування: Посібник Центру підготовки та вдосконалення журналістів / Ж. Мурікан*. — К.: Вид. центр «Софія-пресс», 2016. — 74 с

Додаткова:

15. Марі-Шаппе Ж. *Інфографія у пресі: Посібник Центру підготовки та вдосконалення журналістів / Ж. Марі-Шаппе*. — Париж – К.: Вид. центр «Софія-пресс», 2016. — 101 с
16. Холод О. *Соціальні комунікації: тенденції розвитку*. — К.: Білий тигр, 2018.
17. *Правила світу інформації: як українським медіа наблизитися до європейських стандартів. Посібник для журналістів*. — Київ, 2019. <https://rm.coe.int/fm-informationrules-2019-web-final/168098e10f>
18. Фолькер В. О. *Журналістика газет і журналів / Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Центр вільної преси, 2017. — 377 с.*

Інформаційні ресурси:

19. Закон України «Про медіа». https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/234832.html
20. Закон України «Про доступ до публічної інформації». <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-171>
21. Комісія з журналістської етики. <http://www.cje.org.ua/>
22. Media Sapiens. — <http://osvita.mediasapiens>
- <https://detector.media/community/article/136078/2018-03-28-zhurnalistyka-i-propaganda/>
- http://journ.univ.kiev.ua/nauka1/wp-content/uploads/2021/05/Zbirnyk_human21.pdf
23. https://genderindetail.org.ua/netcat_files/70/78/Training.pdf
- 20.